

Amnestie a umírněnost

eFocus

Předpokládám, že většina advokátů a koncipientů dne 1. 1. 2013 od 13:00 hodin sledovala Novoroční projev prezidenta republiky Václava Klause. Myslím, že zájem o něj byl o to větší, neboť se jednalo o poslední s vědomím, kdy do budoucna nastoupí do prezidentské funkce jiná osobnost s řadou odlišných názorů a projektů. Tak se také stalo.

Ale zpět k projevu Václava Klause. Samozřejmě, že všichni posluchači byli více či méně překvapeni, zaskočení nebo až konsternováni vyhlášením amnestie prezidenta republiky v daném rozsahu.

Následně vzedmutá vlna vzdoru proti amnestii měla nejprve podporu v osobách z politiky. Následovala pochopitelně kritika i z řad právnické obce. Zde musím podtrhnout celkovou reakci advokátního stavu, který se projevoval správně umírněně. Pouze zanedbatelný počet kolegů využil příležitosti dané v čl. II amnestie o zastavení trestního stíhání k prezentaci svých názorů a práce. Ve veřejných vystoupeních mi scházel klidný a důkladný rozbor amnestie. Bohužel většina informací se nesla v jednotlivých kauzách a nikoliv v důkladném rozboru jednotlivých rozhodnutí.

Rozumím tomu, že vyjmenovávat jednotlivé velké hospodářské kauzy a na nich demonstrovat špatnost amnestie je nejsnadnější postup. U kauz spadajících pod čl. II amnestie je třeba ale vidět několik aspektů:

- osmi a víceleté trestní stíhání není rozhodně výsledek, který by mohl orgány činné v trestním řízení uspokojovat;
- nelze přehlédnout, že řada těchto kauz již prošla rozsudky soudů I. stupně a v rámci přezkumu v odvolacím řízení či při rozhodování o mimořádných opravných prostředcích byla tato rozhodnutí rušena a věci vráceny I. instanci;
- v některých kauzách došlo i ke zprošťování obžalovaných.

Z těchto procesních situací mi vyplývá závěr, že obžalovaní byli vystaveni dlouhodobému stavu právní nejistoty, když nelze pominout, že se jednalo o osoby de iure nevinné.

Ve vazbě na délku trestního řízení vstupuje do rozhodování soudů dle § 39 odst. 3 trestního zákoníku jeden významný aspekt. Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud mimo jiné přihlédne k době, která uplynula od spáchání trestného činu a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posuzování přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci apod., případně k jednání pachatele, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.

Jestliže tedy procesní situace v těchto „velkých“ kauzách po osmi a více letech nedospěla ani do stádia, kdy by soudy již mohly hodnotit tato kritéria, pak něco nebylo v pořádku.

Jestliže prezident Václav Klaus za shora popsané situace využil svého práva zakotveného v čl. 63 odst. 1 písm. j) Ústavy a udělil amnestii, učinil tak správný krok.

Při kritice amnestie jsem neslyšel uznání faktu, že jí udělil až po 10 letech výkonu svého mandátu.

Myslím, že tímto rozhodnutím nedošlo k žádné škodě. Pokud jde o někdy zdůrazňované ukončení adhezního řízení o náhradu škody, tak nic nebránilo podání potřebných žalob, pokud advokáti poškozených ohlídali příslušné lhůty. Není vyloučeno, že v některých z těchto kauz bude možnost podání civilních žalob lepším řešením než čekat na konec trestního řízení a být soudem stejně odkázán na řízení občanskoprávní.

Závěrem chci zdůraznit, že oceňuji umírněnost a tím profesionalitu většiny advokátů, že se nenechali vtáhnout do mediálního víru.

Dnešní stručná zpráva z Ústavního soudu, že odmítl návrh na zrušení čl. II amnestie prezidenta republiky Václava Klause, mě pouze ubezpečila, že jsem snad uvažoval správným směrem.

JUDr. Jiří Polanský,
advokát

[Advokátní kancelář JUDr. Jiřího Polanského](#)

Vladislavova 1747/16
110 00 Praha 1

Tel.: +420 257 310 821

Fax: +420 257 310 822

e-mail: kancelar@akpolansky.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)
- [Stabilizace M&A trhu v Evropě pokračuje, druhé letošní čtvrtletí slibuje oživení](#)
- [LEAGLE.ONE: Když spor nemusí skončit u soudu: proč byznys volí arbitráž](#)